

Rondetafel gesprek Nederlandse Bouwopgave

D.d. 6 december 2017, BAM Bouw en Techniek, Regio Noordwest, R.H.C. Sypkens

Strategische agenda BAM: “bouw aan vandaag, creëer de toekomst” (building the present, creating the future)
Brummen, de Tijdelijke Rechtbank A'dam, Rabobank, Contact (RHDHV en Broedplaatsen) en Circl (ABN Amro)

Vandaag: Veel (deel-)processen in de bouw zijn gericht op het beter, effectiever en duurzamer laten verlopen van de ontwerp-, bouw- en operationele fase (steeds vaker wordt gedacht vanuit het gebruik, de klant). De processen en informatieverzorging verlopen al grotendeels digitaal via o.a het BIM model. Innovaties vanuit leveranciers, (co-)producenten (prefab en assemblage) en sensoren zorgen voor verbeteringen. Duurzamer, efficiënter en goedkoper. Er is de afgelopen decennia ook nagedacht over nieuwe contractuele vormen, van UAV naar UAV-gc, Bouwteam en E&B, D&B, DBM's en de DBFMO's. Het in stand houden van het huidige economische model met bijbehorende werkgelegenheid is hierbij gebaat.

Dit is echter niet toekomstbestendig. Het verbeteren van lineaire processen (door dezelfde mensen) gaat geen wezenlijke verandering opleveren in de (versnelde) bouwopgave. De keten blijft versplinterd. Er blijven miljoenen euro's aan waarde verloren gaan door goede producten als afval te verwerken of te recyclen, grondstoffen raken op en worden duurder. Dezelfde problematiek van de afgelopen 100 jaar wordt in stand gehouden. Het is ieder voor zich en zorg voor je omzet(groei) en winst.

Toekomst: Een nieuwe mindset, waarin mensen niet lineair maar circulair denken. Aan (bouw-)processen, bedrijven, steden, zelfs een heel land zonder afval, verspilling en uitval. De komende 12 jaar (tot 2030) vindt de transitie plaats van een hybride model tussen 'vandaag' en 'toekomst' en vanaf 2030 steeds meer het 'toekomstige' en circulaire business model. Wij volgen daarbij het Rijksbrede programma Nederland Circulair met het nieuwe Grondstoffenakkoord om 30% circulair te bouwen in 2023, 50% in 2030 en 100% circulair in 2050.

Om deze doelstelling te behalen is de bouwsector nu met het volgende bezig:

1. De 'uitvraag' (publiek of privaat) anders stellen. Overleg, dialoog en marktconsultaties moeten de adviseurs in de initiatief fase ervan overtuigen de traditionele lineaire uitvraag te veranderen naar een circulaire uitvraag gebaseerd op (liefst) meetbare circulaire doelstellingen. Er bestaan nu bijna geen adviseurs die dit doen/kunnen. (wel een voorbeeld is www.copper8.com).
 - a. In o.a. Programma van Eisen, Nota's, Structuurvisies, verankeren in Omgevingswet
2. De 'ontwerpopgave' veranderen en dit direct onderdeel van opleidingen maken.
 - a. Remontabel detailleren, gasloos, energieopwekkend, smart grids, 100% digitaal (BIM) en gebruik maken van het Circular Building Platform (CBP, de marktplaats voor professioneel hergebruik).
3. De 'omgevingswet' met omgevingsvergunning (het Bestemmingsplan houdt immers op te bestaan)
 - a. Iedere Gemeente bepaalt haar eigen circulaire doelstellingen (uitgangspunt is Rijksbrede programma 2050), aanpassingen wetgeving, accountancy en garantiestructuren
4. De 'realisatie', het daadwerkelijke bouwen, zal circulair worden met incorporatie van veel bestaande vernieuwingen
 - a. Assembleren, zonder afval en verpakkingen, bouwplaats op hernieuwbare energie, minder primaire grondstoffen, toxiloos bouwen en gebruik makende van het CBP (marktplaats voor circulair bouwen).
5. De 'oplevering' middels een 100% digitaal databook (opleverdocument) met een materialen en gebouwenpaspoort. Materialenpaspoort legt vast letterlijk welke materialen er in een gebouw zitten

(voor recycling en gezondheid en technische redenen) en het Gebouwenpaspoort legt de bouwproducten vast met een Productenpaspoort (voornamelijk van de producent of leverancier zelf)

6. Het 'Beheer & Onderhoud', dat afhankelijk is van de circulaire keuzes die we maken tijdens de ontwerpfase. Vervangingsonderhoud, zo klein mogelijke loops, sensing en toepassen van het CBP (marktplaats voor circulair onderhoud).
7. Bovenstaande fasen 1 t/m 6 vragen om een andere 'mindset' en een andere manier van samenwerken. Om de (her-)ontwikkeling en bouw van CIRCL op de ZuidAs in Amsterdam mogelijk te maken is er gekozen voor een nieuwe, succesvolle set van contractuele voorwaarden genoemd De Ronde Tafel, waarbij samenwerking en transparantie voorop staan (www.bambouwentechniek.nl/themas/de-ronde-tafel/de-ronde-tafel-alle-informatie).

BAM wil het in de sector mogelijk maken dat van alle bestaande en nieuwe gebouwen een digitaal Gebouwenpaspoort wordt aangelegd. Zodra de bouwproducten door de desbetreffende gebouweigenaar digitaal vastgelegd worden dan:

- Zijn ze traceerbaar
- Kunnen ze beter worden onderhouden
- Is de kwaliteit beter meetbaar (NEN norm)
- Kan de echte waarde worden bepaald
- Is de juiste product informatie beschikbaar
- Wordt direct hergebruik van gebruikte producten mogelijk

Om de bouwsector en haar keten ingrijpend te veranderen en het percentage hergebruik (nu < 5%) in de bouw snel te verhogen en de sector in 2050 volledig te laten draaien op herbruikbare grondstoffen is dringend een professionele Marktplaats nodig. BAM heeft met behulp van de digitale platform kennis van IBM een Circular Building Platform (CBP) gebouwd. Het CBP zou een publiek – privaat platform kunnen zijn. De overheid kan middels haar Rijksbrede programma 2050 en met behulp van het Transitieteam circulaire bouweconomie (Mw. E. Nelissen) meewerken om:

- Belemmeringen weg te nemen
- Ontwikkelkosten te delen
- Marktintroductie van CBP aantrekkelijk en makkelijker te maken
- Regelgeving te ontwikkelen als stok achter de deur
- Zelf het goede voorbeeld te geven als launching customer, Rijksvastgoedbedrijf, Cirkelsteden

Het CBP wordt daarmee een publiek-privaat initiatief welke als een zogenaamd 'white label' in de markt wordt gezet waar iedereen zijn gebouwen met alle daarin voorhanden producten op kan plaatsen en zelf kan bepalen wanneer de producten te koop worden aangeboden (bijvoorbeeld bij een transformatie, verbouwing of sloop).

Wij willen 100% hergebruik mogelijk maken in Nederland. Daarbij lopen nu ook gesprekken met cross-sector platform ontwikkelingen zodat grondstoffen en producten ook in andere marktsegmenten hun weg kunnen vinden.

Belandier's Night - End